

BESLUT

2022-12-12 Dnr: 22/02617

SAKEN

Morgonstudion, SVT1, 2022-08-31, kl. 7.30, inslag om ukrainska styrkors motoffensiv i Cherson; fråga om saklighet

BESLUT

Inslaget frias. Det strider inte mot kravet på saklighet.

INSLAGET

Inslaget bestod av en intervju med Sveriges Television AB:s (SVT) utsända reporter i Ukraina och handlade bland annat om att det pågick en ukrainsk motoffensiv i Cherson-området. Den utsände reportern beskrev att många uppgifter cirkulerade på nätet bland annat om byar som Ukraina återtagit. Reportern sa att det var lite som de kunde få bekräftat men att det var klart att det pågick en stor offensiv. Samtidigt visades korta bildsekvenser innehållande bland annat en sprängning i en skog och militärer som sköt.

En programledare sa att experter menar att det här är en ny fas av kriget som kan bli avgörande och frågade vad som menas med det. Reportern sa att det kunde vara ett sätt att bryta dödläget, att det inte hänt nåt i kriget på flera månader och att det här skulle kunna bli den första riktigt stora förändringen på länge. Han sa bland annat att det var symboliskt viktigt för Ukraina eftersom landet kunnat visa att omvärldens vapen hjälpt Ukraina att inte bara försvara sig, utan också att återta mark. Reportern sa även att de moderna artillerisystemen använts för att decimera den ryska slagkraften och skära av Cherson från resten av landet. Samtidigt som reportern pratade visades bildsekvenser med förstörda byggnader, bråte och rökutveckling. Det visades även bilder på enskilda militärer och en drönarbild från en stad.

I slutet av samtalet pratade programledarna och reportern kort om kärnkraftverket Zaporizjzja där det hade varit stridigheter.

ANMÄLAN

Anmälaren är kritisk till inslagets bildsättning och att det visades bilder på Mariupol utan att nämna att bilderna inte var från Cherson. Detta var missvisande eftersom skadorna i Cherson inte är i närheten av skadorna i Mariupol.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslaget överensstämmer med kravet på saklighet och anför sammanfattningsvis följande.

Bilderna i inslaget visade mycket riktigt staden Mariupol. Bilderna var avsedda som så kallade genrebilder för att illustrera det pågående kriget i Ukraina och syftade inte till en specifik händelse. Detta har varit vanligt förekommande i krigsrapporteringen från Ukraina då det ofta har varit mycket svårt för nyhetsredaktionen att få tillgång till trovärdiga och bekräftade dagsaktuella bilder från aktiva konfliktzoner, samtidigt som man i tv-sändningarna har velat visa tittarna bilder från kriget när man rapporterar om händelseutvecklingen. Det är rimligt att anta att publiken är väl införstådd med den typen av bildsättning till korta nyhetsuppdateringar om kriget.

Inslaget sändes första gången kl. 7.30 och repriserades sedan i nyhetssändningarna kl. 8.00, 8.30 och 9.00. I samband med att bilderna visades syntes också tydligt en skylt som markerade att det rörde sig om just "Arkivbilder" från kriget. Denna skylt saknades i den allra första utsändningen av telegrammet, kl. 7.30, men fanns med i samtliga påföljande sändningar.

SVT beklagar att denna skylt föll bort i en utsändning av telegrammet, men detta åtgärdades och var tydligt för tittarna i samtliga påföljande nyhetssändningar. I inslaget påstods inte heller att bilderna visade staden Cherson. SVT anser inte att bristen var så allvarlig att den medförde att inslaget i sin helhet blev osakligt.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska utöva sändningsrätten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet).

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Inslaget handlade bland annat om en ukrainsk motoffensiv i Cherson-området och vad det kunde ha för betydelse för kriget i Ukraina i stort. SVT har i sitt yttrande bekräftat att bilderna som visades i inslaget var genrebilder från staden Mariupol. De avsåg enligt SVT att illustrera det pågående kriget i Ukraina men rubriceringen

”arkivbilder” föll bort i den aktuella sändningen. Granskningsnämnden anser att det framgår av inslaget att det inte enbart handlade om staden Cherson och konstaterar att bilderna var korta ihopklippta bildsekvenser. Nämnden anser därför att det tillräckligt tydligt borde stått klart för tittarna att bilderna, trots att de var orubricerade, var genrebilder för att illustrera kriget i Ukraina snarare än enbart Cherson. Bildsättningen medför därför inte att inslaget strider mot kravet på saklighet.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Clas Barkman, Bo-Erik Gyberg, Kristina Åberg, Erik Fichtelius och Sofia Olsson Olsén efter föredragning av Sepideh Jordan Sajadi.

För granskningsnämnden

Ulrik von Essen

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	ULRIK VON ESSEN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_0955e0bed3578778645838277ce379a76e
DATUM & TID:	2022-12-12 11:24:59 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-12-12 11:25:05 +01:00
Ref: 57321SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)